

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ОСОБИСТОСТІ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПРАКТИК

Звіт про виконання грантового проєкту «Дослідження компонентів психологічного здоров'я студентської молоді в Україні»

Виконавці: Власенко І.А., канд. психол. наук, ст. викладач
Фурман В.В., канд. психол. наук, доцент
Рева О.М., канд. психол. наук, доцент
Канюка І.О., канд. психол. наук, доцент

АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

Поширеність психічних та поведінкових розладів серед населення

Студенти чутливо реагують на впливи сучасної цивілізації, соціально-психологічних факторів.

Студентська молодь має високу сензитивність до стресів.

Потреба в комплексних програмах підтримки психологічного здоров'я молоді.

Фінансова підтримка проєкту

Дослідження проведено в межах проєкту “Дослідження компонентів психологічного здоров’я студентської молоді в Україні” за фінансової підтримки Канадського Інституту Українських Студій (Dr. Ivan Iwanciw and Dr. Myroslawa Mysko-Iwanciw Ukrainian Studies Endowment Fund).

ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Провести теоретико-методологічне дослідження структури психологічного здоров'я студентської молоді

2. Емпірично виявити компоненти психологічного здоров'я студентської молоді в Україні

3. Створити модель збереження ПЗ студентської молоді

4. Розробити практичні рекомендації щодо збереження психологічного здоров'я студентської молоді

Географія та вибірка дослідження

- ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»,
- Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка,
- Київський університет імені Бориса Грінченка,
- Ужгородський національний університет,
- Класичний приватний університет (Запоріжжя).

У дослідженні взяли участь **498 респондентів** - студентів віком 18-24 років, 90 юнаків і 408 дівчат.

1. Етапи дослідження

Вересень-
жовтень 2019

- Підготовчий

Жовтень –
листопад 2019

- Теоретичний

Листопад-
грудень 2019

- Емпіричний

Січень-
квітень 2020

- Обробки даних

Травень–
серпень 2020

- Практичний

2. Методологічна база дослідження

- забезпечує цілісність особистості
- передумова її активного способу життя,
- сприяє ефективній взаємодії

Психологічне здоров'я - динамічна інтегративна система

Психологічно здорова людина (за Т. Титаренко)

- цілісна, самореалізована та саморегульована.
Характеристики:
креативність, адаптивність
- схильність до пошуку нових сенсів, уміння отримувати задоволення від життя
- схильність до співпраці,
- відповідальність перед соціумом

- антропологічний
- адаптаційний
- системний

Три підходи до вивчення ПЗ

3. Теоретична база дослідження

- Концепція суб'єкта С. Рубіншейна
- Модель психологічного здоров'я О. Хухлаєвої
- Положення гуманістичної психології (А. Маслоу)
- Ідеї логотерапії (В. Франкл)

Структура психологічного здоров'я студентської молоді

Психологічне здоров'я - система взаємопов'язаних компонентів:

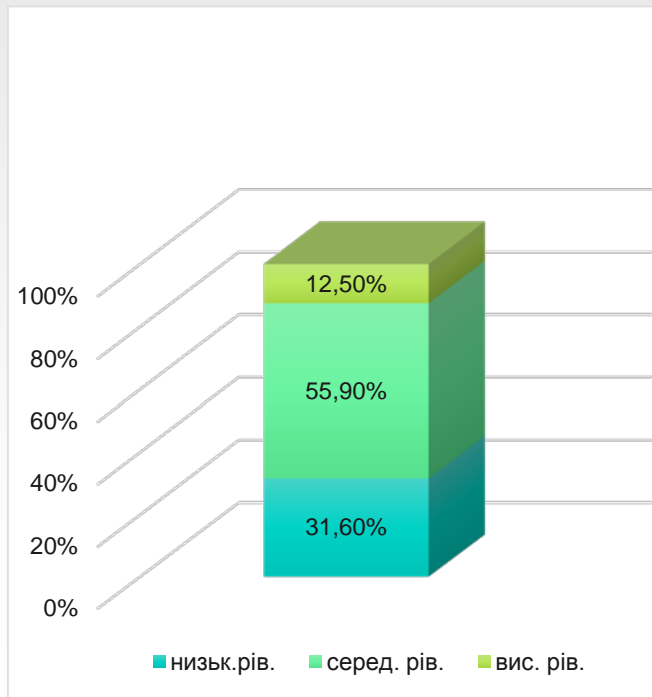

Інструментарій дослідження

Дослідження когнітивного компонента ПЗ	Опитувальник рефлексивності А. Карпова тест-опитувальник самоствавлення В. Століна, С. Пантілєєва
Дослідження емоційного компонента	«Оцінка рівня емоційного інтелекту» Н. Холла Методика Ч.Д. Спілбергера – Ю.Л. Ханіна «Шкала реактивної і особистісної тривожності»
Дослідження поведінкового компонента	Методика діагностики соціально-психологічної адаптації К. Роджерса - Р. Даймонд у мод. А. Осницького Методика самооцінки стресостійкості С. Коухена, Г. Вілліансона
Дослідження ціннісно-мотиваційного компонента	Тест смисложиттєвих орієнтацій Д. Леонтьєва Методика експрес-діагностики рівня психоемоційного напруження і його джерел (О.С. Копіна, Є.А. Сулова, Є.В. Заїкін)

Когнітивний компонент ПЗ

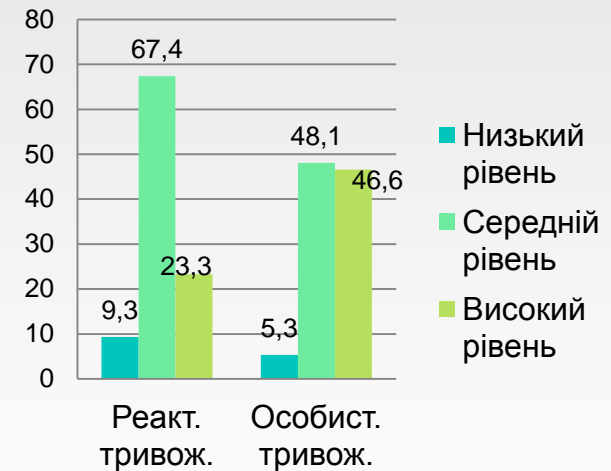
Ступінь рефлексивності студентів

Емоційний компонент ПЗ

Показники за тестом EI студентів

Шкали	Низький рівень, %	Середній рівень, %	Високий рівень, %
Емоційна обізнаність	27,3	45,6	26,6
Керування власними емоціями	80,7	14,5	4,8
Самомотив.	47,1	39,8	13
Емпатія	31,6	50,6	17,8
Розпізнавання емоцій інших людей	41,9	43,6	14,5
Інтегратив. рівень EI	59,1	37,8	3

Рівень тривожності студентів, %

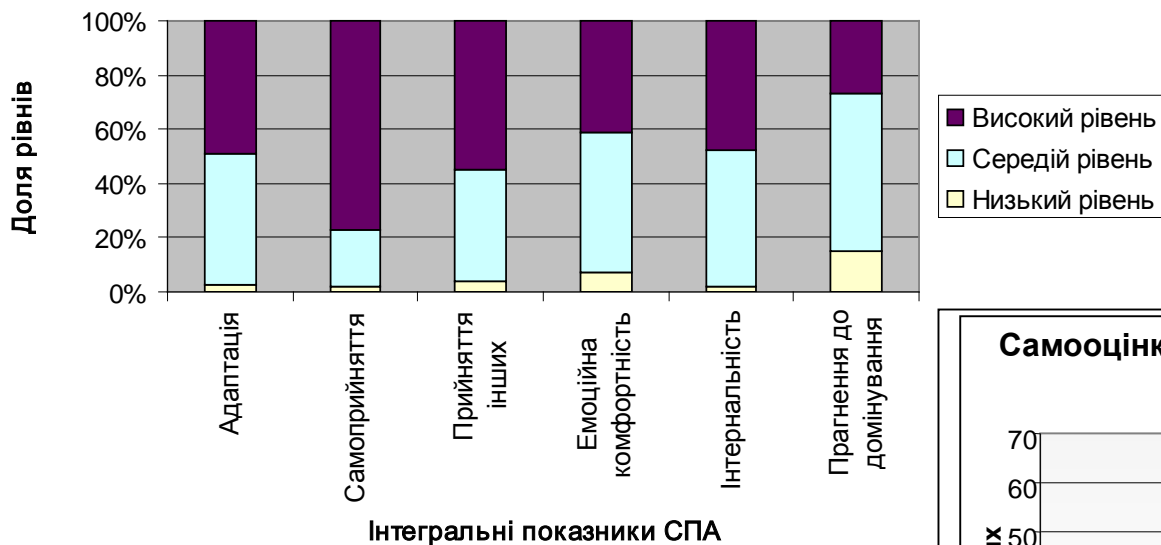
Поведінковий компонент ПЗ

Рівень прояву інтегральних показників соціально-психологічної адаптації студентів

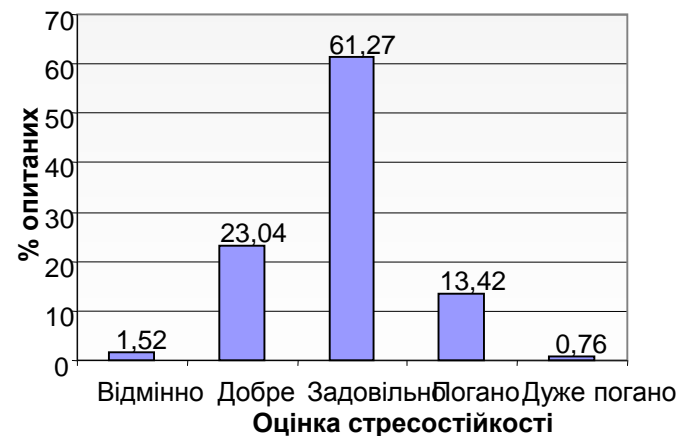
Інтегральні показники СПА	Низький рівень, %	Середній рівень, %	Високий рівень, %
Адаптація	2,79	47,97	49,24
Самоприйняття	2,03	20,81	77,16
Прийняття інших	3,8	41,12	55,08
Емоційна комфортність	6,87	51,9	41,22
Інтернальність	1,78	50,51	47,72
Прагнення до домінування	14,72	58,38	26,9

Поведінковий компонент ПЗ

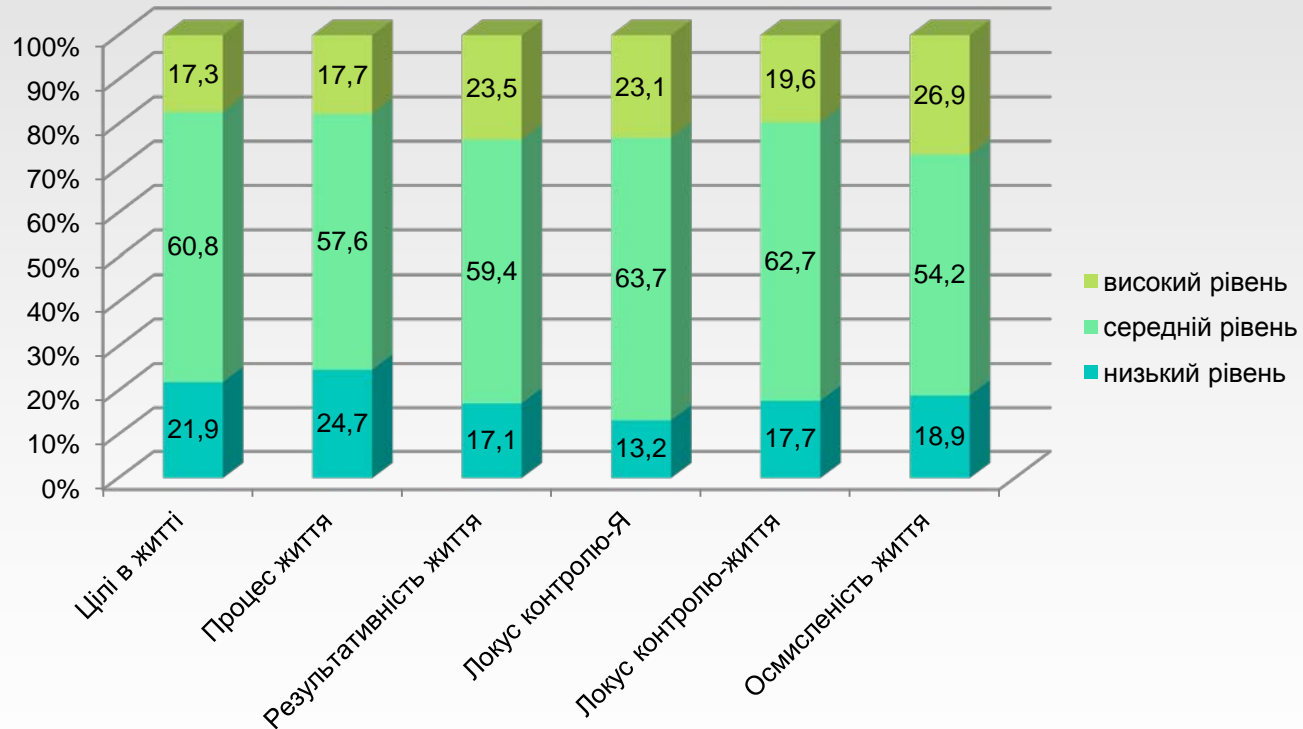
Співвідношення рівнів прояву інтегральних показників соціально-психологічної адаптації

Самооцінка стресостійкості за С.Коухеном та Г.Вілліансоном

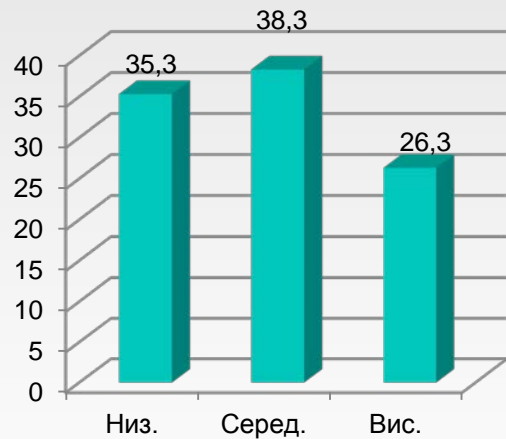

Ціннісно-мотиваційний компонент ПЗ

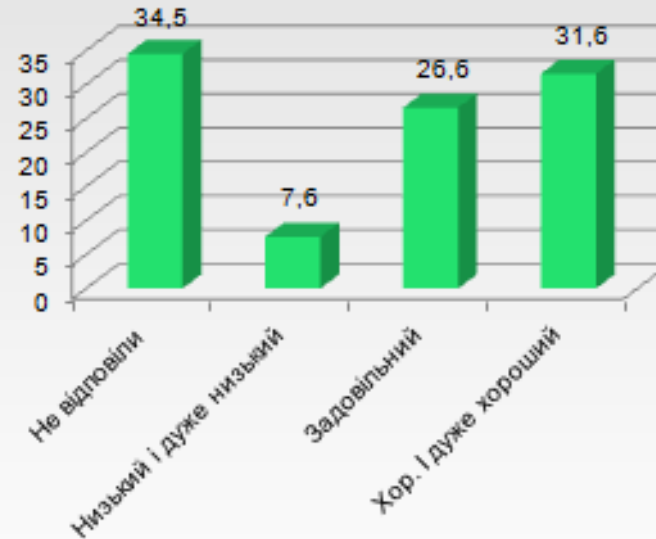

Показники смисложиттєвих орієнтацій
студентської молоді , %

Ціннісно-мотиваційний компонент ПЗ

Рівень психосоціального стресу, %

Оцінка стану власного здоров'я студентами, %

“Проблемні зони” психологічного здоров'я

• Когнітивний компонент ПЗ

- знижений рівень самоповаги, саморозуміння та аутосимпатії у третини опитаних, недостатній рівень очікуваного ставлення від інших

• Емоційний компонент ПЗ

- низька здатність керувати власними емоціями, мотивувати себе; виражені труднощі у розпізнаванні емоцій інших

“Проблемні зони” психологічного здоров'я

- Поведінковий компонент ПЗ

- виявлено прояви дезадаптивності, неприйняття себе, інших, емоційного дискомфорту, прояви зовнішнього контролю

- Ціннісно-мотиваційний компонент ПЗ

- низька здатність частини респондентів ставити власні цілі в житті, отримувати задоволення від процесу життя, осмислювати життя.

Модель збереження психологічного здоров'я

Результати для викладацької та студентської спільноти

- Розроблено рекомендації для закладів вищої освіти щодо збереження психологічного здоров'я студентської молоді.
- Результати дослідження використовуються при викладанні навчальних дисциплін на кафедрі психології особистості та соціальних практик («Конфліктологія», «Психологія здоров'я», «Психологія особистості», «Психологія», «Тайм-менеджмент», «Стрес-менеджмент в організації»).
- У процесі розробки – навчально-методичний посібник "Психологічне здоров'я студентської молоді в Україні" (співавтори – виконавці проєкту)

Апробація результатів дослідження

Публікації:

- Власенко І.А., Рева О.М., Фурман В.В., Канюка І.О. Дослідження компонентів психологічного здоров'я студентської молоді в Україні // Організаційна психологія. Економічна психологія № 2 2020 (*пройшла рецензування і прийнята до друку*)
- Власенко І., Рева О. Збереження психологічного здоров'я студентської молоді в Україні // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологія» 2020 випуск 3. С. 90-99.

Тези: Фурман В. В., Власенко І. А. Психологічне здоров'я студентської молоді як передумова професійної самореалізації // Збірник статей VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми практичної психології» (Глухів, 20-21 лютого 2020 р.).

Виступ на онлайн конференції «*Менеджмент Mental health сервісів в закладах вищої освіти*» (Київ, 10 жовтня 2020 р.).

Створено **модель** збереження психологічного здоров'я студентської молоді.

Розроблено **тренінгову програму** збереження і розвитку ПЗ студентської молоді.

Онлайн круглий стіл для фахівців із проблеми психологічного здоров'я студентів

Проведено онлайн круглий стіл за тематикою дослідження із залученням фахівців та експертів із теми психологічного та психічного здоров'я.

Емоційний компонент ІЗ за методикою Н. Холла
"Оцінка рівня емоційного інтелекту"

Шкали	Початковий рівень, %	Середній рівень, %	Високий рівень, %
Емоційна обізнаність	27,3	45,6	26,6
Керування власними емоціями	80,7	14,5	4,8
Самомотивація	47,1	39,8	13
Емпатія	31,6	50,6	17,8
Розпізнавання емоцій інших людей	41,9	43,6	14,5
Інтеграційний рівень EI	59,1	37,8	3

Онлайн круглий стіл
«Психологічне здоров'я студентської молоді в Україні»

Кафедра психології особистості та соціальних практик
Інституту людини
Київського університету імені Бориса Грінченка

Висновки

- Проведено дослідження психологічного здоров'я студентської молоді в Україні, яким охоплено 498 студентів закладів вищої освіти з 5 регіонів України. Застосовано 8 методик та опрацьовано 53 показники психологічного здоров'я.
- Психологічне здоров'я студентської молоді розглядається як динамічна інтегративна система, що забезпечує цілісність особистості, є передумовою її активного способу життя, ефективної взаємодії з середовищем та самореалізації.
- Обґрунтовано структуру психологічного здоров'я, яка включає когнітивний, емоційний, ціннісно-мотиваційний та поведінковий компоненти. Охарактеризовано їх психологічні особливості.

Висновки

- Найкраще розвинений поведінковий компонент психологічного здоров'я, когнітивний та ціннісно-мотиваційний компоненти знаходяться на середньому рівні розвитку.
- Найбільшої уваги в плані розвитку потребує емоційний компонент психологічного здоров'я. Він спрямований на розуміння людиною власних емоцій та емоційних переживань інших, забезпечує управління емоційними станами, збагачення соціального досвіду.
- Представлено та обґрунтовано модель збереження психологічного здоров'я студентської молоді в умовах ЗВО.

Дякуємо за увагу !